Влада - Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України № 236 (736) ♦ Субота, 11 грудня 1993 року ♦ Ціна договірна

"ЯК Я ЛЮБЛЮ ЖИТТЯ – ВИ Й НЕ УЯВЛЯЄТЕ"

13 грудня минає 100 років від дня народження Миколи Хвильового.

Неперевершений майстер малих прозових форм, Микола Хвильовий після Коцюбинського й Стефаника витворив в українському письменстві власний стиль, своєрідний різновид лірико-романтичної, імпресіоністичної новели. Вихід першої збірки новел «Сині етюди» засвідчив непересічність таланту молодого прозаїка. А на середину 20-х років Хвильовий стає визнаним лідером цілого літературного покоління. Яскраво заявив про себе Хвильовий-памфлетист, який, власне, започаткував знамениту літературну дискусію 1925-28 р.р. і став детонатором гострої критичної полеміки про шляхи розвитку української культури.

Упродовж більш як півстоліття не лише твори, а й ім'я письменника було під забороною, виявилося невідомим широкому читачеві. Хвильовий справді був сином своєї доби й розділив її високі пориванння та прикрі ілюзії.

(Закінчення на 6-й стор.)

Маловідомий знімок 1925 року. У центрі (сидить) Микола Хвильовий, ліворуч — Олександр Довженко, стоїть (у центрі) Кость Гордієнко.

ЧАС
(Уривок)

М.Хвильовому

Ми не можем вернуть
до старого,
хоч і руки воно навісні
простяга, заклинає на Бога,
щоб пішли ми в порожнє
нічого
на прокляттям потоптані дні.
Це тобі моя пісня, Миколо,
в цей скажений розтерзаний
час.
Хай шумить і геркоче навколо,
і на кожному кроці
контраст, —
ми розіб'єм заковане коло
мільйонами збуджених мас.
Знаєм ми, що так довго гукати,
ми недружні, нещирі, о жах!
Гей залізний мій коню
крилатий,
ми з тобою крізь бурі — на
шлях.
Бо нового уже не догнати
на старих українських волах.
Понеси мене, друже, над гаєм,
я люблю як пропелер реве,
як твій лет небокрай розгортає.
Зна наш дядько, лиш «в'йо» та
«цабе»...
Він сьогодні тебе проклинає,
завтра буде любити тебе.

Володимир СОСЮРА.
Одеса, дача Гадзинського
13.VI.1926

Зустрічі у Лондоні

На честь делегації Верховної Ради України на чолі з Іваном Плющем 9 грудня Державний міністр закордонних справ Великобританії Дуглас Хогг влаштував урядовий обід. Виступаючи з вітальною промовою, Державний міністр сказав, що у своїй зовнішній політиці Великобританія виходить з важливості існування незалежної України як демократичної європейської держави. Він зазначив, що Україна зберігає вірність курсу на досягнення у майбутньому без'ядерного статусу і з цієї точки зору вітав ратифікацію Верховною Радою Договору про СНО та Лісабонського протоколу. Дуглас Хогг розцінив візит парламентської делегації до Лондона як прояв бажання розвивати британо-українські міжпарламентські контакти.

Голова Верховної Ради Іван Плющ подякував Державному міністру за об'єктивну оцінку ратифікації Договору про СНО і Лісабонського протоколу і за надану можливість познайомитися з парламентською практикою Великобританії. Він наголосив на важливості розвитку стосунків між законодавцями обох країн та на необхідності поглиблення ділових контактів, які необхідні Україні у проведенні ринкових реформ.

На урядовому обіді були присутні депутати обох палат Парламенту Великобританії та посол України у Великобританії Сергій Комісаренко.

Прес-служба Посольства України у Великобританії — Укрінформ.

Продиктовано в номер

На одну правозахисну організацію стане більше

Вчора у приміщенні постійних комісій Верховної Ради України розпочала роботу установча конференція Української секції Міжнародного товариства прав людини (МТПЛ), на яку з'їхалися понад 80 делегатів з 12 областей України.

У роботі конференції беруть участь голови кількох постійних комісій Верховної Ради України, президент МТПЛ доктор Ріхард Гнаук з Німеччини та його заступники пани Хаффен й Агрузов. Організовано конференцію під егідою міжнародного секретаріату МТПЛ та за участі постійних комісій нашої Верховної Ради з прав людини, з питань освіти та науки.

Нагадаємо, що ця правозахисна громадська організація, з центром у Франкфурті-на-Майні, була створена 1972 року і займається захистом прав військовослужбовців, в'язнів, дітей та підлітків національних меншин і має свої секції та групи більш як у 30 країнах світу.

З офіційним візитом

13-14 грудня цього року Україну відвідає Президент Молдови Мірче Снєгур. До складу делегації сусідньої країни входять прем'єр-міністр Андрій Сангелі та інші посадові особи. В ході зустрічі між главами держав, а також на міжурядовому рівні будуть обговорені молдовсько-українські відносини, аспекти співробітництва в рамках деяких міжнародних та регіональних організацій, а також інші питання, що становлять взаємний інтерес.

Як повідомив прес-центр МЗС України, планується укласти ряд угод, передбачених Договором про добросусідство, дружбу і співробітництво між Україною і Республікою Молдова, підписаним під час візиту до Кишинева Президента Леоніда Кравчука в жовтні 1992 року.

Крим — не автономія, а держава

П'ятнадцята сесія ВР Криму розглянула основне питання порядку денного: «Про проект Конституції України». Обговорення було коротким, депутати прийняли постанову, де пропонується статтю 167 дати в такій редакції: «...Крим є правовою демократичною державою, що має свою Конституцію, законодавство і органи державної влади. Конституція Республіки Крим не повинна суперечити основним принципам демократичної правової держави України».

Фактично зроблено ще один крок до виходу Криму зі складу України.

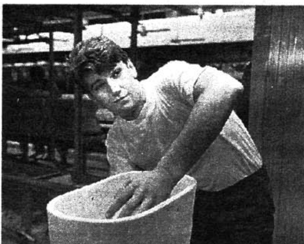
На сесії також прийнято ряд постанов про пільги для різних груп населення. Депутати висловились за входження України до економічного союзу. І, нарешті, прийнято рішення про те, що віднині у паспортах кримських татар буде запис «кримський татарин», а не «татарин», як було досі.

Без Росії ні туди, ні сюди?

Подальше перебування ядерних боєприпасів в умовах, створених в Україні, абсолютно неприпустиме. Це стверджується у зверненні російських конструкторів, учених і спеціалістів Мінатома до громадян і урядів світу, яке розповсюдило посольство РФ у Вашингтоні.

На думку ядерщиків із сусідньої країни, вводять в оману ті політики, які запевняють: атомні боєприпаси можуть бути розібрані в Україні. Причому, впевнені вони, не зроблять це й закордонні спеціалісти. Лише росіяни на російських заводах подужають таке складне завдання.

(Коментар «Голосу України» з цього приводу читайте на 5-й стор.)

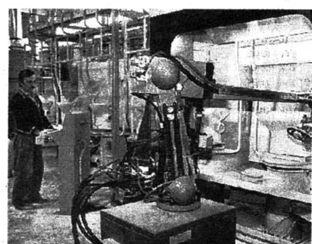
Кераміка категорії «люкс»

Нещодавно в Пологах Запорізької області відбулася презентація спільного українсько-італійського підприємства «Дніпрокераміка».

Основний тягар зведення корпусів підприємства винесли будівельники концерну «Запоріжабразив». А італійська фірма «Велко» надала все необхідне обладнання й устаткування, допомогла робітникам та інженерам із Пологів опанувати роботу на складному автоматизованому виробництві.

Плановано, що за рік «Дніпрокераміка» на основі місцевої глини виготовлятиме понад 100 тисяч стандартних сантехнічних комплектів, а також 25 тисяч комплектів категорії «люкс».

Будемо сподіватися, що робота цього спільного підприємства допоможе жителям України в обладнанні квартир. А постачання продукції на експорт підтримуватиме економічний престиж держави.

На знімках Бориса ДВОРНОГО: ливарник Олексій Дудник; роботоманіпулятором керує Анатолій Фенько.

У комісіях Верховної Ради України

Дві комісії Верховної Ради — з питань Чорнобильської катастрофи та з питань розвитку базових галузей народного господарства — розробили й подали на розгляд парламенту проект Концепції державного регулювання безпеки та управління ядерної галузі в Україні. Необхідність такого документа зумовлена, з одного боку, відсутністю достатньої законодавчої бази щодо використання ядерної енергії та радіаційно небезпечних технологій і речовин, з іншого — існуючим «різнобоєм» прийнятих в різний час, ізольовано один від одного статутних документів, що визначають функції й розподіл відповідальності між органами, які мають відношення до ядерної енергії.

Концепція має на меті закласти основи для створення координованої системи регулювання і управління ядерної галузі, що дасть змогу розробити атомне законодавство.

Робоча група Комісії з питань розвитку базових галузей народного господарства завершила доопрацювання законопроекту «Про зв'язок». Проаналізовано й враховано найістотніші з пропозицій і зауважень, висловлених при його обговоренні на пленарному засіданні Верховної Ради, у її постійних комісіях, відповідних урядових органах. Проект пропонується Президії для включення в перелік питань, що розглядаються сесією найближчим часом.

Комісія з питань гласності і засобів масової інформації за дорученням Президії Верховної Ради вивчила питання висвітлення у пресі роботи делегації України на 48-й сесії Генеральної Асамблеї ООН. Оскільки ця робота виявилася незадовільною, внесено конкретні пропозиції щодо поліпшення стану міжнародної журналістики в Україні. Зокрема, пропонується створити інформаційні представництва в зарубіжних країнах, організувати випуск спеціального бюлетеня з питань міжнародної політики та економіки. Налагодити дійове навчання журналістських кадрів тощо.

Контрольна комісія Верховної Ради України з питань приватизації підготувала на розгляд сесії проект постанови про майнові комплекси громадських організацій колишнього Союзу РСР. Потреба в такому правовому акті зумовлена великою кількістю звернень громадян і трудових колективів стосовно долі майна цих організацій в ході його приватизування. Проект названого документу покликаний врегулювати на законодавчій основі порядок контролю за розпорядженням майнових комплексів, що досі не були передані в підпорядкування Фонду державного майна України. На пленарні засідання пропонуватиметься також проект постанови про порядок відчуження державного майна. На прохання комісії нагадуємо її адресу: 252008, Київ, вул. Садова, 3.

Прес-центр Верховної Ради України.

У Центральній виборчій комісії по виборах народних депутатів України

10 грудня 1993 року відбулось засідання Центральної виборчої комісії по виборах народних депутатів України.

Як відзначив у своєму виступі голова Центральної виборчої комісії І.Г.Ємець, вибори народних депутатів України проводитимуться на принципово новій правовій і організаційній основі. Новий закон регламентує вибори у законодавчий орган держави у незалежній Україні. Він є актом прямої дії, повністю віддзеркалює соціально- політичні реалії нашого сьогодення. Голова комісії наголосив на важливих особливостях виборчого закону, підкреслив необхідність суворого додержання його положень всіма суб'єктами виборчого процесу. І.Г.Ємець докладно зупинився на основних завданнях, які вирішуватиме Центральна виборча комісія під час підготовки і проведення виборчої кампанії.

Центральна виборча комісія відповідно до Закону про вибори визначила норму виборців на виборчий округ (вона становитиме 86.127 виборців) та утворила 450 виборчих округів по виборах народних депутатів України 27 березня 1994 року.

Затверджено календарний план основних організаційних заходів по підготовці і проведенню виборів народних депутатів.

Затверджено кошторис видатків на підготовку та проведення виборів, який становитиме понад трильйон карбованців.

Центральна виборча комісія визначила порядок реєстрації партій та їх виборчих блоків, які матимуть намір висунути кандидатів для участі у виборах народних депутатів України.

Встановлено форми виборчого бюлетеня, затверджено форми виборчих документів: протоколів окружної і дільничної виборчих комісій, посвідчень, списку виборців та ін.

Розглянуто ряд інших питань, пов'язаних з підготовкою до виборів.

* * *

Центральна виборча комісія по виборах народних депутатів України розташована за адресою: 252196, Київ-196, пл.Лесі Українки,1. Тел.296-86-36, 294-96-17, 296-13- 51.

Зустріч голів обласних Рад

Вчора в Одесі відбулася робоча зустріч голів ряду обласних Рад народних депутатів України та Голови ВР Криму. Зустріч відбулася за закритими дверима, але, за попередньою інформацією, керівники Рад, обговорили економічну й політичну ситуацію в Україні та роль в її оздоровленні місцевих Рад, вели мову про доцільність чи недоцільність скликання найближчим часом широкої наради повноважних представницьких делегацій усіх регіонів України, де була б вироблена стратегія і тактика пошуку виходу з кризової ситуації. Подробиці — в наступному номері газети.

«Саркофаг»

ХТО НАВЧИТЬ ТЕНДЕРАМ?

Давно названо шістку переможців міжнародного конкурсу проектів з перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему. Для визначення, зокрема, можливості втілення кращого проекту, розроблення якого ще попереду, вирішено провести міжнародний тендер. Та призери конкурсу, що відбувся, відверто проти його проведення. Вони гадають, що об'єднавшись, спроможні й без тендера справитися з багатьма проблемами, зокрема і фінансовими. Але тендер — то умова Європейського банку реконструкції і розвитку, який збирається виділити кошти для робіт на «саркофазі». Тож, без тендеру таки не обійтися.

Але чи то через зростання в уряді кількості прихильників шістки конкурсантів, чи то з інших причин в організації тендеру помітних зрушень досі не спостерігалось. Може, й тому, що не всім зрозуміло, що воно за «імпортна» дивина, отой тендер. Бо Україна ще не «розбалувана» ними.

Однак досвід уже деякий є. Адже недавно відбувся, щоправда за спрощеною схемою, міжнародний тендер щодо нафтового терміналу біля Одеси. І перемогла в ньому зовсім не та фірма, на яку ставив наш уряд. Та так, що трохи не відмінив тендер. Завдяки цьому змаганню Україна заощадила близько семи мільйонів доларів, бо вартість проекту фірми «СБМ» з Монако, яка перемогла у тендері, становить 29 мільйонів, а американської фірми «Софек», на яку сподівався уряд — 36 мільйонів доларів. Організація і проведення тендеру обійшлися приблизно у чверть мільйона.

Хто ж нас навчив тендерам? Навчив не навчив, а неабияк допоміг австрійський Жирокредит-банк разом зі своїм київським партнером фірмою «Віче». Саме вони консультували Держкомітет України з нафти і газу під час організації та проведення тендеру.

Це дало не тільки економічні вигоди. Як уникнути невідповідності багатьох документів міжнародним вимогам — з точки зору і форми, і права? А кому з наших чиновників добре відомі неписані міжнародні норми ділового спілкування? Що ми знаємо про можливих іноземних учасників тендеру? Певне, у світі теж чимало фірм, як ті «Роги й ратиці», або таких, що просто переоцінюють свої можливості. Тож і став у пригоді досвід австрійців, які мають зокрема великий банк даних про фірми з усього світу.

То чому б не вдатися до послуг Жирокредит-банку, готуючи й проводячи і конкурс щодо саркофага? В цілому підтримують таку думку в Мінприроди, представники якого входили до тендерного комітету з терміналу, і в Комісії Верховної Ради з питань Чорнобильської катастрофи. Мало того, схвально до неї поставилися і в Європейському банку реконструкції та розвитку. А Жирокредит-банк, враховуючи те, що у нас валютна скрута, навіть пропонує додаткові джерела коштів і згоден на оплату своєї роботи частково у карбованцях...

Такі пропозиції вже надіслано до Мінчорнобиля. Отже, слово за ним. Навряд чи варто гаяти час, коли йдеться про усунення шкоди, хай і потенційної, від «саркофага», тобто — про здоров'я людей.

Олексій БРЕУС.

Б'ємо на сполох

Дитя-мутант плутонію

Перші оптимістичні прогнози про досить повільне розчинення у воді чорнобильського радіоактивного пилу виявилися помилковими. Про це йшлося на прес- конференції, яку влаштувала Комісія Верховної Ради України з питань Чорнобильської катастрофи.

Науковий експерт Комісії, російський вчений В.Копейкін повідомив, що ще у 1987 році у воді ставу-охолоджувача ЧАЕС з'явився стронцій-90, а влітку 1989-го у грунтових водах біля захоронення «рудого» лісу знайдено плутоній. Річ у тому, що в колишніх прогнозах не враховували законів геохімічної міграції радіонуклідів.

А недавно постало питання про появу в воді ще одного радіонукліду — америцію-241. Він утворюється з плутонію-241, якого в четвертому реакторі перед вибухом було в 55 разів більше, ніж інших видів плутонію. З медичної точки зору америцій багато шкідливіший за плутоній і, на жаль, може швидко мігрувати, розчинюючись у воді.

Через те, що в Чорнобильській зоні перестало діяти чимало дренажних систем, на два-три метри піднялися грунтові води, тобто вони наблизилися до радіаційно забрудненої поверхні. Збільшується і глибина забруднення грунту. Деінде воно вже дійшло до води.

Дослідження показали, що в деревах поблизу ЧАЕС америцій піднявся стовбурами на висоту до одного метра. В.Копейкін гадає, що його концентрація в живій деревині з часом зростатиме, бо цей елемент не випаровується. Є й загроза, що плутоній та його «дитя» через міграцію в рослинах зрештою потраплятиме і в повітря.

Постає питання врахувати це у законодавстві України, Білорусі та Росії. Адже можливе розширення зони відселення, потрібне вжиття заходів для запобігання його розповсюдження.

Хотілося б, щоб російський вчений помилився. Щодо української Академії наук, то вона поки що не б'є на сполох. Може, тому, що довірилася давнішнім прогнозам?

Леонід ГАШИНЬ.

Лідери виходу не знають

У мінорному тоні звучала нарада голів районних і міських Рад народних депутатів, організована Черкаською обласною Радою. Під час чотиригодинного обговорення життя насущного з'ясувалося, що в ряді районів на низькому, непрофесійному рівні працюють податкові служби, гальмують роздержавлення власності на землю, напрязволяще кинуто засоби масової інформації, засновані районними Радами. Вибіркова перевірка, проведена обласною податковою інспекцією, виявила кричущі прорахунки в роботі районних колег: у 47 населених пунктах облік земелі вели з грубим порушенням земельного законодавства, а 400 гектарів землі взагалі не обліковано. Лише за кілька днів перевірки до обласного бюджету додатково надійшло понад 256 мільйонів карбованців податків.

В області приватизовано лише 10 тисяч земельних ділянок, а 20 тисяч громадян, подавши заяви на приватизацію, чекають на рішення владних органів. Та ті зберігають олімпійський спокій і ніяк не реагують на звертання громадян. У Жашківському районі, наприклад, з трьохсот заяв на приватизацію земельних ділянок не розглянуто жодної.

У виступі представника Президента К.Ястреба також пролунала тривога за майбутнє землі і колективних господарств. Сьогодні держава заборгувала кожному сільськогосподарському підприємству по мільярду карбованців. Коли розрахується — невідомо. Затиснуті в залізні лещата колгоспи зважаться на відчайдушний крок — розпочати вільну реалізацію продукції або замість заробітної платні розраховуватися з колгоспниками м'ясом, зерном. Більше того, К.Ястреб застеріг: сподіватися на якісь кредити — марно. Сьогодні ніхто нікого не кредитуватиме. Отже, ті керівники, які можуть господарювати самостійно, нехай господарюють, а хто не може, хай оголошують про саморозпуск своїх колгоспів і передають землю фермерам. Іншого виходу немає.

Лідери радянських органів управління, певно, погодилися з представником Президента, бо ніхто не запропонував нічого кращого.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Столичне життя

Ще одна біда

У Києві продовжує збільшуватися кількість захворювань на дифтерію. Нині зареєстровано 523 таких випадки. Ця грізна інфекція уразила також 53 дітей. Найбільше хворих на дифтерію серед працівників торгівлі, медичних установ, сфери громадського обслуговування і транспорту. Спостерігається також чимало інших інфекційних захворювань, серед яких немало екзотичних, занесених з інших країн.

Як повідомила на прес-конференції головний санітарно-епідеміологічний лікар міста Любов Некрасова, це ще не всі біди, які впали і продовжують падати на голови киян. Із середини листопада помітно зросла кількість гострих респіраторних захворювань. На думку лікаря це пов'язано з незадовільним опаленням службових і виробничих приміщень, шкіл, тривалим вистоюванням на зупинках у зв'язку з погіршенням руху громадського транспорту.

За прогнозами Українського центру грипу, у першому кварталі наступного року не лише у Києві, а й в Україні передбачається епідемія грипу. У столиці епідемія вируватиме у січні-лютому.

Держадміністрація міста намагається вплинути на такий розвиток подій, вжити запобіжних заходів. Представник президента у Києві Леонід Косаківський підписав розпорядження, спрямоване на поліпшення санітарно-епідеміологічного стану. Проте ситуація залишається складною. Дається взнаки нестача ліків і вакцин. Недостатньо й коштів на їх придбання. Приміром, не вистачає протидифтерійних препаратів для прививок підліткам, призовникам, студентам, а також особам з груп ризику. Для їх придбання необхідно 12500 доларів.

Доводиться сподіватися лише на ентузіазм і винахідливість людей, які в цей нелегкий час стоять на сторожі здоров'я громадян.

Велике новосілля «Макулана»

Спільне українсько-австрійське підприємство «Макулан» влаштувало новосілля для пожильців і фірм, які орендують недавно збудований ним будинок на вулиці Рогнідинській. У спеціально облаштовані намети прийшли мешканці будинку — іноземні дипломати, банкіри, співробітники торгових представництв, підприємці.

На свято були запрошені також представники Київради і держадміністрації.

Гостей вітали член парламенту Австрії, член правління концерну «Макулан холдинг АГ» доктор Курт Хайндл та Надзвичайний і Повноважний Посол Австрії в Україні Георг Вайсс.

А потім усі пожильці і ділові люди перезнайомилися за чаркою доброго вина та кухлем пива. Гості хвалили знаменитий австрійський пиріг з яблуками.

Весело, весело зустрінем Новий рік...

Хоч і криза, хоч і негаразди, а Новий рік уже не за горами. І столиця, навіть переживаючи скруту, потроху починає до нього готуватися. З першого грудня розпочалася передноворічна торгівля. Початок їй поклало розпорядження представника Президента Леоніда Косаківського. Глава адміністрації розпорядився організувати з 14 грудня продаж новорічних ялинок і прикрас для них, на закупівлю яких виділено кредит — шість мільярдів карбованців. До новорічних свят вирішено підготувати один мільйон святкових наборів із солодощів для дітей, а на майданах і вулицях будуть встановлені кіоски-теремки, де торгуватимуть усякою всячиною.

У розпорядженні представника Президента у Києві є і така вказівка: «Забезпечити насичення продовольчих і плодоовочевих магазинів товарами напередодні і в дні новорічних і різдвяних свят». Хороша вказівка! Чекатимемо свята...

Валентина ПИСАНСЬКА.

Приватизація очима процвітаючого бізнесмена

Л.Черновецький: «Власність, навіть випадково отримана, завжди знайде свого справжнього господаря»

Концерн «Правекс» — одне з найбільших приватних підприємств в Україні. «Правекс» — це банківські, страхові послуги, послуги в сфері приватизації, права, купівлі і продажу житла, інвестиційна діяльність. Під дахом концерну — найбільший у державі автосалон з продажу автотранспорту, найбільший приватний банк, своя процвітаюча газета, три тисячі працівників тільки в Києві. За вимірами розвинутих капіталістичних країн «Правекс» — це велике підприємство, навіть дуже велике. Досягнуто все це завдяки конкретним ентузіастам, яких згуртував сорокадворічний кандидат юридичних наук Леонід ЧЕРНОВЕЦЬКИЙ. Наша розмова з президентом концерну — про проблеми становлення приватного бізнесу в Україні, економічної реформи, шляхи подолання кризи.

— Леоніде Михайловичу, на початку розмови одразу визначімося щодо основних перепон, які стоять на шляху розвитку приватизації і приватного бізнесу в Україні.

— Проблеми становлення приватного бізнесу можна розглядати у двох аспектах — політичному і економічному. Почну з політичного. Приватний бізнес в Україні не визнано. Немає такого поняття «приватна власність» ні у За[illegible] про власність, ні у будь-[illegible]му іншому. У великій політиці дається взнаки елемент несприйняття приватної власності, її дискредитація.

Приватний бізнес розвивається лише за ринкової економіки, конкуренції. Але їх у нас немає. В Україні обмежений ринок товарів і послуг, приватизовано лише один процент державної власності. Оренда, орендні колективи, про які так багато говорять чиновники, — ніякого віднош[illegible]я до приватного бізнесу не[illegible]ають. Це той самий соціалізм, тільки в інших формах.

Я глибоко переконаний: здебільшого через відсутність приватизації, генеральної лінії на побудову ринкової економіки Україна за рівнем [illegible]ття пасе задніх серед ко[illegible]лніх республік СРСР, на карту поставлено навіть ідею державності.

Якщо прискіпливіше придивитися до нормативних документів, які регламентують приватизацію, то вже можна здійснювати нормальну приватизацію. Але у нас сьогодні — параліч влади. На місцях закони не діють. І головні перепони на цьому шляху чинять чиновники різних рангів, а також Ради народних депутатів. Скажімо, відповідно до закону кожен може стати власником землі, та спробуйте це зробити без хабара. У суспільстві відбувається не приватизація, а прихватизація. Її здійснюють корумповані представники влади. У них мета одна — не дати народові, а забрати собі. Кому належить добро у нашій країні? Окремим міністерствам, на чолі яких стоять конкретні міністри. Різноманітним фондам, на чолі яких також стоять конкретні люди. Конкретні люди очолюють і підприємства, колгоспи. Фактично вони і є власниками. І вони не хочуть цю власність віддавати. Ці люди кажуть, що народ не хоче приватизації. А я думаю, що народ, доведений до такого жалюгідного стану, як сьогодні, прагне нормального життя, хоче жити за нормальними ринковими правилами, які апробовані у всьому світі. Події у Росії засвідчили, о попри всі труднощі, у вирішальний момент народ робить правильний вибір.

— Леоніде Михайловичу, а мабуть, природно, що високопоставлені чиновники у всьому світі прагнуть використати свій статус у власних справах. Україна — не виняток. Та й не всі чиновники проти приватизації. Приміром, є серед них і такі, які розуміють, що приватизацію не зупинити, тож краще дати їй «зелену вулицю», самому стати за кермом приватного підприємства, самому добре зажити і людям дати такий самий шанс.

— Головна помилка багатьох теоретиків, а серед них і Маркса, що капітал нібито сам по собі спроможний себе відтворювати. Це не так. За кожним процвітаючим бізнесом постає конкретна людина і обов'язково ідея. І тому люди, які сьогодні розподіляють (зокрема держмайно) на власну користь, чудово розуміють, що вони як підприємці нічого не варті. Найбільше, на що вони здатні, — папероторвчість і примітивне хабарництво, їх бізнес побудований на принципі: гроші ради грошей, за будь-яку ціну. Тож і поспішають напхати кишені. **Адже невдовзі прийдуть новий парламент, новий уряд, а новим людям потрібні будуть нові чиновники-виконавці.** А власність, навіть незаконно отримана, врешті-решт знайде свого власника в особі підприємливого, розумного бізнесмена. Недолугий чиновник, який нахапав добра завдяки своєму керівному кріслу, кинувшись у бізнес, все одно «прогорить» і власність знайде свого справжнього господаря. Шкода тільки, що гроші, отримані нечесним шляхом, а особливо, якщо вони великі, осідають не у нашій країні, а за кордоном. І у підсумку будуть працювати на інших людей, на іншу економіку, яка і без цих коштів непогано функціонує сьогодні.

За оцінками західних експертів чиновники Росії також беруть хабарі. Он скільки галасу було довкола імен Руцького, Шумейка та інших. Але, беручи хабарі, тамтешні чиновники хоч не стоять реформам поперек, вони їх проводять. У нас процес приватизації не йде. У нас повсюду прихватизація і безсоромне, нехлюйське ставлення до державної власності з боку сьогоднішніх керівних начальників.

Якщо ми будемо й надалі так ставитися до приватизації, то втратимо свою державність. Людям дуже важливо мати роботу. У Росії приватизовано близько 30 відсотків підприємств (навіть деякі капкраїни не мають такого показника). Там набирає темпів процес ваучеризації, власність знаходить свого господаря, створюються нові робочі місця, нові технології, туди не бояться інвестувати західний капітал. Росія за цей час жодного разу не вносила поправок до закону про оподаткування. А у нас «правила гри» міняють щомісяця. Практика до вільного трактування законів, надання їм сили зворотної дії гарантує тільки одне — нестабільність.

До речі, маю інформацію, що у високих інстанціях готують документ, згідно з яким посередницькі фірми платитимуть за оренду залежно від прибутку. Безглуздя. Вони вже тепер платять податки, які становлять більш як 90 відсотків від прибутку. Створюючи аналогічні закони, держава змушує підприємців «йти у тінь». Ставши перед вибором: або банкрут через надмірно високі податки, або злочинець (робота в режимі тіньової економіки), бізнесмен змушений обирати останнє. Кажу як є, адже саме ці проблеми були темою моєї кандидатської дисертації.

— Як я вас зрозумів, представники приватного бізнесу у нашій країні живуть одним днем, чи то в кращому разі прогнозуючи і плануючи свою роботу на рік. А вам не лячно, що одного дня до вашого офісу може з'явитися «людина з рушницею», якій нічого втрачати, і експропріює нажите добро, щоб роздати всім по крихтах.

— Звичайно, може. Адже сьогодні, як і 1917 року, влада валяється на землі. Владні структури так себе скомпрометували і водночас народ так зневірився у всьому, що, заручившись підтримкою народних мас, група мерзотників може прибрати владу до рук і встановити терор. Я знаю таких людей. Але вони довго не втримаються. Поперше, від нас відвернеться вся світова спільнусть. По-друге, на відміну від комерсантів періоду революції в Російській імперії, нинішні бізнесмени не такі довірливі до «революціонерів» і тримають власні капітали в полі зору, щоб завжди можна було їх забрати. Якби тоді, в період становлення більшовизму, комерсанти забрали свої капітали з країни, то революція не пройшла б.

— То коли все-таки у нас в Україні розпочнеться нормальна реальна приватизація?

— Лише після виборів нового парламенту. Відродження і процвітання України почнеться з тої миті, коли до влади в нашій державі прийде людина, яка скаже: «Добродії, приватна власність — це основа нашої економіки. Від цього дня вона недоторканна, всіляко захищена». З цього і розпочнеться стабілізація в Україні. Чиновники мають створювати умови для мого бізнесу, а я — чітко платити нормальні податки до державного бюджету. Тільки-но у нас дадуть «зелену вулицю» приватизації, Україна за темпами розвитку пережене будь-яку країну. Якщо сьогодні люди вміють робити гроші з повітря, то що вже казати про те, коли будуть умови.

— Леоніде Михайловичу, я певен: багато хто, прочитавши це інтерв'ю, зробить висновок: «Усе ясно, Черновецького вочевидь непокоять лаври політиків і він вирішив на виборах балотуватися до парламенту». Що ви скажете з цього приводу?

— Боронь, Боже! Це не моє. Своє призначення вбачаю у тому, щоб робити справу, а не займатися політикою. Кожному своє.

Вів розмову
Леонід БРОВЧЕНКО.

На зв'язку — Софія

ЄДИНА НАДІЯ ОЖИВИТИ ЕКОНОМІКУ

Нещодавно швейцарська фірма «Крафт Якобс Сушард» за 2 мільйони доларів купила шоколадну фабрику в Свозі (за 60 км від Софії). Фірма придбала 80 відсотків акцій і протягом п'яти років зобов'язується вкласти в це підприємство 10 мільйонів доларів. Протягом двох років робітників не скорочуватимуть. До речі, «Крафт Якобс Сушард» входить до американського концерну «Філіп Моріс», що виробляє не лише цигарки, а й продовольчі товари та пиво.

Це другий договір в рамках так званої великої приватизації. Перша відбулася кілька місяців тому, коли бельгійська фірма «Амілум» та Болгарський об'єднаний банк стали співвласниками разградського заводу «Кукурудзяні продукти». У цих двох договорах як посередник виступало агентство з приватизації, створене рік тому.

Два договори за один рік. Багато це чи мало? Мабуть, мало. Кабінет прем'єра Любена Берова, прихід якого до виконавчої влади збігся зі створенням агентства, назвав себе урядом приватизації. Та, на думку фахівців, з приватизацією в країні справи йдуть кепсько. В прес-центрі агентства мені дали «Коротку інформацію про підприємства, що їх пропонують для приватизації». До неї увійшли тільки ті підприємства, вартість оборотних фондів яких не менш як 10 мільйонів левів. З усього цього добра іноземці й місцеві комерційні структури уподобали тільки два об'єкти. Чим це пояснюється? Причин багато, та найголовніші — політична, на думку закордонних бізнесменів, нестабільність, відсутність нормативної бази в повному обсязі, війна в колишній Югославії й пов'язане з нею ембарго.

До середньої й малої приватизації агентство зовсім не причетне. Тут командують галузеві міністерства та ради громад, але лише тими підприємствами, вартість оборотних фондів яких менш як 10 мільйонів левів. До речі, ці 10 мільйонів — поки що умовний показник, бо тут не враховується постійно зростаюча інфляція. «Очевидно, межу між великою й середньою приватизацією доведеться підвищити, скажімо, до 70 мільйонів левів», — каже шеф прес-центру агентства Ліана Христозова. Скільки ж продано малих і середніх підприємств, заводів, станцій техобслуговування і заправних, готелів, магазинів? Відповіді на це запитання знайти не вдалося, бо інформація не надходить до якогось єдиного центру. Кожне міністерство або рада громад — самі собі голова. Та, судячи з повідомлень преси, тут справи кращі, ніж з великою приватизацією, і рахунок уже йде на десятки, коли не на сотні об'єктів по всій країні. На 1993 рік тільки батьки Софії запропонували для приватизації 180 належних громадам об'єктів. Інша річ, скільки з них куплять? За деякими даними, частка приватного сектора минулого року в сільському господарстві становила 43 відсотки, в промисловості — 14, у сфері послуг — 12 відсотків. У торгівлі на приватника припадають 52 відсотки загального обсягу. До речі, продають об'єкти на торгах, конкурсах і шляхом переговорів. Якщо в торгах бере участь колектив підприємства, що його приватизують, то він має перевагу перед іншими учасниками. Поки що іноземні фірми не виявили серйозного інтересу до малої і середньої приватизації. У серпні віце-прем'єр Валентин Карабашев ознайомив журналістів з проектом масової приватизації, який, на думку авторів, є «сумішшю» чеського й польського варіантів. Запозичили болгари щось у росіян? «Нічого», — відповів Карабашев. Та це було влітку. Відтоді над проектом наполегливо «чаклують» депутати. Голова бюджетної комісії парламенту Венцеслав Димитров наполягає, щоб у ході масової приватизації болгарські громадяни, заплативши 500 левів, одержали п'ять посвідчень (ваучерів) вартістю 75 тисяч левів (за нинішніми цінами це трохи більше 800 доларів, вісім середніх зарплат). Є й інші варіанти. Та біда в тому, що роздержавлення майна йде дуже повільно. Хоча всі усвідомлюють, що приватизація — єдина надія оживити економіку. Можливо, тому готуються структурні зміни в уряді й передбачають створити міністерство приватизації. «Запізнілі заходи, — вважає лідер болгарських соціал-демократів Петро Дертлієв. — Ще три роки тому в людей були гроші, ось тоді й треба було проводити масову приватизацію». Мабуть, він має рацію. Інфляція «з'їла» заощадження болгарів. Суспільство поділено на бідних і багатих. А парадом командуватиме той, у кого є головне — гроші.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Продиктовано в номер

Крок вперед і два назад: Чернігів знову без газет

Близько 40 чернігівських поліграфістів-страйкарів, які відмовлялися працювати у новоствореному редакційно-видавничому комплексі «Деснянська правда» і касаційну скаргу яких скоро розгляне Верховний Суд, 9 грудня прорвали міліцейський кордон у друкарні і заблокували підготовку першого післястрайкового номера обласної газети. Як повідомив її редактор В. Борисенко, розсипано набір, розкидано по цеху матеріали газетярів. Страйкуючі провели ніч у друкарні і продовжують перебувати в ній, заважаючи працювати своїм колегам. Дирекція редакційно-видавничого комплексу звернулася з поданням в прокуратуру області та міліцію з вимогою притягнути організаторів безчинств до кримінальної відповідальності.

Шістнадцять об'єдналися

Учасники постійно діючої наради демократичних партій та організацій України прийняли Відозву, яку підписали керівники 16 об'єднань громадян. Мета — зміна складу Верховної Ради на користь реформаторських, нових сил, здатних конституційним шляхом вивести нашу державу з економічної та політичної кризи. Її учасники закликали згуртуватись у виборче об'єднання і здійснювати координацію спільних дій у виборчій кампанії.
Нарада голів партій та організацій скликатиметься не рідше одного разу на два тижні в залежності від потреби. Погоджено створення Української Всесвітньою Координаційною Радою Центру сприяння демократії та державності України на чолі з головою УВКР Іваном Драчем. Співголовами одноголосно обрано Левка Лук'яненка та Сергія Одарича. Рекомендовано всім демократичним партіям та організаціям — учасникам Наради делегувати по одному представникові на постійну працю до 27 березня 1994 року.

Терористичний акт відвернено

Позавчора у Києві невідомий захопив співробітника концерну «Правекс». Злочинець зажадав від керівництва концерну 30 тисяч доларів США, погрожуючи у разі відмови підірвати автомобіль БМВ, в якому він перебував разом із заложником. Співробітники МВС, Служби безпеки і прокуратури міста, які прибули на місце пригоди, переконали терориста здатись. Було виконано його умову — здійснити це в управлінні Служби безпеки Києва. Тут злочинець здав гранату.
На місці захоплення заложника співробітники міліції виявили спільника терориста, який, відстрілюючись, намагався втекти. У перестрілці його було вбито.

Несподіваний пасаж

Акціонерне торговельно-роздрібне об'єднання «Пасаж», до якого входять десятки кращих промтоварних магазинів Одеси, відмовилося виконувати розпорядження Мінекономіки та Мінфіну про підвищення цін на товари. Генеральний директор АО Ядвіга Круглова заявила, що такі вказівки уряду, якщо їх сліпо виконувати, боляче вдаряють по покупцях, паралізують діяльність підприємств і можуть призвести до їх банкрутства.
Отже, в «Пасажі» ціни лишились незмінними. Покупці не скаржаться.

Єрмакова до списку не включено

У Криму вже зареєстровано чотири кандидати на пост президента Республіки Крим. Всі вони висунуті партіями, які очолюють. Однак поки що жодному з одинадцяти претендентів не вдалося отримати посвідчення кандидата у президенти. Першим начебто зібрав необхідні для цього п'ять тисяч підписів виборців представник Президента України у Севастополі заступник Голови ВР Криму І. Єрмаков. Але Центрвиборчком Криму забракував частину підписів: деякі люди підписувалися в різних листах по кілька разів, а також свої підписи ставили особи, яким ще не виповнилося 18 років. В результаті до необхідних п'яти тисяч не вистачило кількох сотень підписів.

Київська молодь не любить адміністрацію

У Києві створено Координаційну раду молодіжних організацій, яка поставила собі за мету перетворити столицю України у справжній центр молодіжного життя й координувати для цього роботу всіх молодіжних угруповань. У заяві Координаційної ради сказано, що ці завдання і раніше стояли перед Комітетом у справах молоді Київської міської держадміністрації, але він з ними не впорався. Причому через суб'єктивні причини, а тому члени Координаційної ради висловили комітетові недовіру і закликали до його відставки.

Закон ухвалено, проблеми залишаються

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», якого ветеранський загал добивався майже два довгих роки, чітко окреслив пільги і соціальний стан учасників бойових дій, інвалідів війни, трудівників тилу — всіх, хто наближав довгождану перемогу над фашизмом.

Таку оцінку прийнятому Верховною Радою України документові дали учасники розширеного засідання президії Ради організацій ветеранів України, на якому були присутні керівники всіх обласних Рад. І хоча Закон поки ще не розв'язує всіх проблем, що болять ветеранам, він вселяє надії на краще, достойніше життя для людей старшого покоління, значна частина яких, зокрема ветерани праці, чекають такого ж документа про соціальний захист.

В зв'язку з прийняттям нового Закону і розширенням кола осіб, на яких він розповсюджується, ветеранським організаціям доведеться багато попрацювати, складаючи списки ветеранів, удів, інших людей похилого віку, що потребують допомоги, оформляючи документи на одержання пільг, роз'яснюючи даний закон.

З тривогою і гіркотою йшлося про негативні явища у ветеранському русі України, прагнення деяких його груп до надмірної відокремленості і навіть виходу з Ради (комітет інвалідів, спілка учасників війни та інші). Все це призводить до послаблення ветеранського руху, ускладнює розв'язання важливих завдань соціального захисту людей похилого віку. Після дискусії вирішено створити робочу групу, яка виробила б пропозиції якнайшвидшого об'єднання всіх учасників війни в єдину організацію, що діятиме в системі Ради організацій ветеранів України.

Прес-служба Ради організацій ветеранів України.

Добра вість

У нас крадуть передові технології?!

Начальник управління СБУ по Дніпропетровській області народний депутат України В. Слободенюк нагадав землякам, що іноземні розвідувальні спецслужби і центри не дрімають. Аби впливати на нас, вони не лише пильно стежать за економічними, соціальними та політичними перипетіями в Україні, а й визбирують дані, які становлять державну таємницю. Це не кажучи про те, що намагаються викрадати передові технології і розробки.

На Дніпропетровщину систематично навідується тільки явно причетних до зарубіжних розвідок понад двадцять осіб. Підрозділи служби безпеки останнім часом зуміли завадити створенню в області інформаційно-шпигунських ланок відразу кількох інорозвідок, а також обмежили проворність багатьох так званих легальних інформаторів. Нарешті цього року тут припинено діяльність чотирьох агентів іноземних шпигунських центрів з числа місцевих жителів.

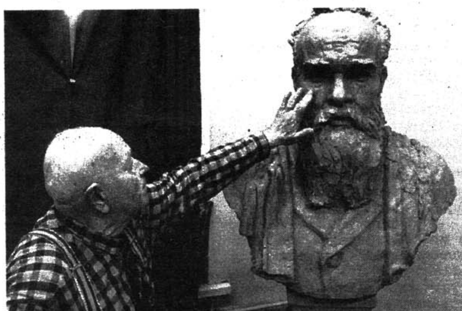
Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Ситуація

ЧОМУ ПЛАЧЕ МИХАЙЛО СЕРГІЙОВИЧ

Два роки тому створили Київський фонд культури (КФК). За час свого існування фонд став ініціатором численних культурно-мистецьких програм. Нині у планах КФК — викупити і встановити біля Державного музею українського образотворчого мистецтва бюст першого президента України Михайла Грушевського (скульптор — І. Макогон). Крім того, ми надаємо фінансову допомогу Києво-Могилянській академії, журналові «Музика», Будинкові ветеранів сцени.

Спільно з Фондом Грушевського КФК став засновником так званої Четвертої програми — Фонду Президента України. Та всі ці заходи потребують немалих коштів. Діючий закон про оподаткування створює несприятливі умови для організацій, які відраховують кошти на благодійні цілі. З державного бюджету фонд коштів не одержує. Отож, залишається заробляти самим на себе. Тому хочемо звернутися до Президента України та уряду з проханням звільнити КФК від сплати податку на прибуток, мита та інших відрахувань, а також безкоштовно передати у володіння фондові його приміщення.

Віра ТИМОШЕНКО,
голова президії правління Київського фонду культури.

На знімку: Скульптор І. Макогон втирає сльози Михайлові Сергійовичу Грушевському.

Подробиці

Трансформація гуманітарної освіти: тур перший

Завершився перший тур конкурсу підручників і навчальних посібників для вищої й середньої школи, що проводився спільними зусиллями Міністерства освіти України та Міжнародного фонду «Відродження» за програмою «Трансформація гуманітарної освіти в Україні». 16 комісій журі конкурсу на чолі з академіком Д.Затонським відібрали до наступного туру 277 робіт.

Як повідомила директор програми «Трансформація гуманітарної освіти в Україні» Н.Вяткіна, підготовка підручників — це лише один з видів роботи. На виділені Міжнародним фондом «Відродження» кошти тільки в 1993 році було проведено серію семінарів з питань тестових оцінок в освіті та економіці, розроблено концепцію державної програми підготовки фахівців у галузі соціальної служби в психіатрії, реабілітації та адаптації інвалідів тощо. Кінцевою метою програми є радикальна програма освіти, впровадження нових форм навчання, критичного мислення, відкритого для нових моделей пізнання.

Резонанс

Хто уособлює брудну політику?

Особисто я після передачі «Останкіно» про тяжке життя в Україні брудну політику уособлюю з кругленьким, лисеньким чоловіком — Єгором Гайдаром. Коментуючи телерепортаж з базарів Краснодара, Керчі, Харкова, Москви, він у своєму «аналізі» й словом не обмовився про основну причину такого стану — різницю в цінах на рідке паливо. А саме політика Гайдара призвела до такої різниці напередодні виборів.

Гайдар улесливо переконував громадян Росії у тому, як же вони добре живуть. Але змовчав про те, як «старші браття» перекривають крани спільно збудованих газо- і нафтопроводів. На нашому важкому становищі Є.Гайдар будує собі шлях до перемоги на виборах. Посилаючись на сусідів, цим самим він намагається замалювати власні прорахунки. Адже російському народові також несолодко від гайдарівської шокотерапії. Будувати на чужому нещасті свій успіх — підлість.

Василь КУЗЬМЕНКО,
доктор технічних наук, професор, співголова Спілки викладачів вищої школи і науковців України.

Правники захищають права

Учора в рамках Дня прав людини, встановленого ООН, у Києві відбулися всеукраїнські читання, організовані Українською правничою фундацією, Українським центром прав людини, українсько-американським бюро захисту прав людини та асоціацією правників України.

Серед учасників читань народний депутат, голова Української правничої фундації Сергій Головатий, директор Українського центру прав людини, експерт ООН з прав людини, завідуючий кафедрою інституту міжнародних відносин Київського університету Володимир Буткевич, начальник політичного департаменту Європейського банку реконструкції і розвитку Лукас ван Горн, зарубіжні вчені, українські спеціалісти. Учасники читань поклали квіти до пам'ятників жертвам сталінського терору, голодомору 32—33 років, нацизму і тоталітаризму.

Відбулася і прес-конференція, присвячена Дню прав людини.

Валентина ПОЛІЩУК.

Реалії

Не минуло і півстоліття

У 1944 році, коли Радянська Армія вела бої за місто Ковель, червоні партизани спалили чотири мости через річку Стохід, яка, як вважають місцеві поліщуки, має сто ходів. По війні люди своїми силами збудували примітивні переходи, які часто руйнувалися. У повінь, наприклад, дітей до школи доводилось перевозити по черзі на човнах, а сільськогосподарська техніка, щоб дістатися з одного берега на другий, робила гак у 40 кілометрів. Влітку цього року представник Президента в Камінь-Каширському районі Ростислав Кухтей звернувся за допомогою в Міністерство оборони України. Відповідь не забарилася. Інженерно-саперному підрозділу Волинської дивізії було наказано провести практичне навчання з наведення мостів через Стохід. Місцевий держлісгосп, очолюваний Василем Домарецьким, надав необхідні будівельні матеріали. Практично за місяць військові спорудили кілька мостів, кожен з яких розрахований на 70 тонн з гарантією експлуатації 60 років.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

Спорт

На аренах країни і світу

Футбол. Відомий український тренер Валерій Лобановський, можливо, працюватиме в Кувейті. Київський фахівець веде переговори з федерацією футболу цієї країни.

Колишній захисник київського «Динамо», а нині клубу КАМАЗ (Росія, Набережне Челни), Ахрік Цвейба підписав контракт з одним із японських клубів. Поки що він лікується в Німеччині. Одноклубником Цвейби може стати ще один колишній київський динамівець Олег Протасов, який тепер грає за грецький «Олімпіакос».

Києвом поповзли чутки, що Леонід Буряк залишає тернопільську «Ниву» і очолить інший український клуб. Учора кореспондент "ГУ" розмовляв з Леонідом, і той сказав: «Чутки про мою передислокацію надто перебільшені».

Хокей. Регулярний чемпіонат МХЛ. «Крилья Советов» — «Сокіл». 4:2 (1:1, 3:0, 0:1). Фадеєв, 13 (0:1), Єрофеєв, 19 (1:1), Томілін, 22 (2:1), С. Золотов, 28 (3:1), Погодін, 39 (4:1), Олецький, 57 (4:2), «Салават Юлаєв» — «Металург» Мг — 7:5, «Лада» — «Ітіль» — 6:3, «Хімік» — «Спартак» — 2:5. «Лада» — 50 очок, «Динамо», «Металург» Мг — по 46 очок, «Трактор», «Салават Юлаєв» — по 43, «Торпедо» Я — 41, «Торпедо» У-К, «Спартак» — по 39, «Хімік», «Крилья Советов» — по 36, ЦСКА — 34, СКА — 33, «Ітіль» — 32, «Пардаугава» — 31, «Сокіл», «Торпедо» НН, «Авангард» — по 29, «Металург» Ч — 25, «Тівалі» — 24, «Металург» Нк — 20, «Молот», «Автомобіліст» — по 16, «Строітель» — 14, «Кристал» — 6.

«ТОРЖЕСТВО ДЕМОКРАТІЇ» ЧИ «СХІДНА МОНАРХІЯ»?

Посилаючись на англійську «Санді таймс», російське телебачення вимовило крамольну річ, про яку нині в Москві не прийнято говорити: проект нової Конституції не дуже вже й демократичний...

Зараз з ранку до вечора всі канали «Останкіно», всеросійського і московського телебачення вкрай завантажені різноманітною передвиборною рекламою, починаючи з нудних багатогодинних одкровень міністрів, які висловлюють свою «гарячу любов до великого російського народу», і закінчуючи платними кліпами (майже як про «Снікерс»), в яких колишній одеський кінорежисер, котрий занурився нині в московську політику, велично повертає голову до об'єктиву, ніби оператор скомандував йому «рівняйсь».

У цьому нескінченному галасі лаяти Конституцію до якогось моменту взагалі заборонялося: Суворий Володимир Шумейко закликав навіть деяких виключити з передвиборних списків за критику проекту Основного Закону. І, здавалося, це цілком може стати реальністю. Але несподівано для багатьох спостерігачів у день шумейківського заклику помічник Єльцина Юрій Батурін сказав протилежне. Ті, хто розуміється у напрямках кремлівських вітрів, відразу зметикували — схоже, пішла інша гра; а віце-прем'єр погарячкував. Батурін, блискучий юрист і один з авторів остаточного варіанту проекту Конституції, ніби першим мав би закликати до боротьби з огудниками. Та де там!

І ось вже слухняне телебачення цитує «Санді таймс», переклад з якої зроблено, до речі, офіційним урядовим агентством ІТАР—ТАРС. «Нова Конституція багато в чому схожа до основоположного документа східної деспотії, в якій різні угруповання власті боротимуться за вплив на Президента», — написав англійський журнал і зачитав російський диктор. Одночасно російські засоби масової інформації передають про негативну реакцію на проект з місць. Ось і «з'їзд народу Комі» відхилив варіант Основного Закону «через відсутність в ньому правової основи суверенітету Республіки Комі — Федеративного договору». Про це теж повідомив на весь світ всемогутній ТАРС.

Деякі іноземні оглядачі, які намагаються вкладати складні політичні процеси в прокрустове ложе боротьби «Єльцина та інших демократів» з «консерваторами», відразу поспішили оцінити останні події як виступ отих «консерваторів» напередодні виборів і референдуму з проекту Конституції. Але все, гадаємо, значно складніше.

Напередодні

Важко не погодитися з «Вашингтон пост», яка стверджує, що, мовляв, неприйняття проекту Конституції може означати початок нового витка жорсткого політичного протиборства в Росії. Чим воно завершиться, мені самій довелося побачити 3 і 4 жовтня в Москві. Але провідна американська газета тут таки зазначає: критикують проект не лише «консерватори», а й «реформатори». До того ж останні не менше, бо вбачають серйозну небезпеку в надмірному посиленні президентських повноважень. А що, коли завтра президентом Росії стане якийсь Жириновський? — питають вони.

У тій же «Вашингтон пост» 5 грудня опубліковано статтю колишнього директора Агентства з національної безпеки США У.Одома, де сказано: вибори, що наближаються, в Росії висвітлюють недоліки однобічної політики адміністрації Клінтона щодо Москви. Одом стверджує, що в Росії зараз вироблено дві зовнішні політики: одна «далекозарубіжна» з реверансами на адресу сильних західних держав, прагненням якнайбільше зміцнити стосунки з ЄС, Америкою та іншими колишніми ворогами, інша — для «близькозарубіжного» користування. Тут Росія не гребує ніякими засобами, в тому числі й інструментами з «конфронтаційного» набору членів політбюро.

Побоювання зарубіжжя (і близького, і не дуже) зрозумілі. Але чому ж у самій Росії дано таємний дозвіл на критику проекту Конституції? Відповідь, гадаю, є. Вона промайнула майже непомітно в окремих висловлюваннях деяких близьких осіб. Хай так, не приймуть Конституцію референдумом. Гаразд. Через декілька днів у Росії буде парламент. І якщо більшість місць в ньому займуть гайдарівці, явлинці, шахраєвці — то Конституція буде прийнята парламентом. І навіть якщо 10—15 відсотків комуністів (а більшість вони навряд чи отримають) спробують зблокуватися з ким-небудь для торпедування Конституції, цього не допустять, скажімо, жириновці, для яких велика Росія — таке ж важливе гасло, як і для нинішніх можновладців в Москві.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Москва.

ПЕРЕСЕЛЕНЦІ МАЮТЬ ВИБІР

Рішення

Підписано угоду між Росією, Білоруссю і Україною про порядок взаєморозрахунків за облаштування переселенців з чорнобильської зони

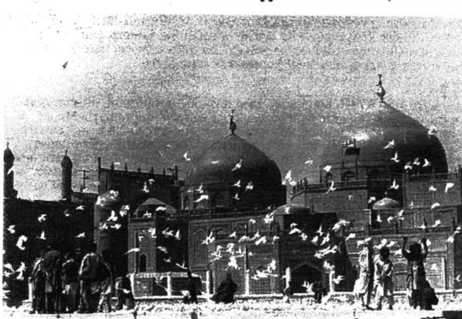
Сім'ї з трьох республік СНД, які дістали статус переселенців, можуть відтепер спокійно вибирати місце майбутньої прописки в межах Білорусі, Росії і України: всі громадянські права і грошова компенсація за переїзд їм гарантовані на державному рівні. Таким є зміст підписаної в Мінську міжурядової угоди.

Згідно з її статтями, ті, хто відселяється з територій із забрудненням вище 15 кюрі на квадратний кілометр і з ефективною еквівалентною дозою 0,5 бера на рік (починаючи з 1991 року), повинні одержувати фінансову підтримку. Причому там, куди переїздять. Це становить приблизно 840 тисяч російських рублів на кожного переселенця. При від'їзді такої сім'ї їй видається спеціальна довідка, яка заміняє всі попередні документи про пільги і форма якої є додатком до угоди. Взаєморозрахунки на державному рівні провадитимуться двічі на рік.

Угода, яка набрала чинності з моменту підписання, діє поки що на територіях трьох держав СНД. Але вона відкрита для всіх республік колишнього Союзу, які можуть приєднатись до документа у будь-який час.

Укрінформ — Білінформ.

Погляд

«Складається таке враження, що в більшості афганських міст, зокрема в столиці — Кабулі, проводилися систематичні руйнівні операції. На деяких вулицях не залишилося жодного вцілілого будинку». Про це заявив особистий представник Генерального секретаря ООН у Афганістані й Пакистані С.Мусуріс. Справді, міжусобиці перетворили країну на суцільну лінію фронту. І сьогодні в Афганістані рідко де знайдеш куточок, куди не заходила в гості війна.

На знімку: *не все пожерла в цій країні ворожнеча. У місті Мазарі-Шаріф, що неподалік від афгано- узбецького кордону, було відносно спокійно ще в часи, коли в Афганістані перебували радянські війська. Афганці живуть надією, що голуби з центрального майдану цього міста рознесуть мир по всій афганській землі.*

Фото ІТАР—ТАРС.

А як у них!

У ЛИТВІ ДРУЖИНИ МОЖУТЬ СПАТИ СПОКІЙНО

Естонія обіцяє стати першою країною з числа колишніх республік Союзу, де буде легалізовано проституцію. Прем'єр цієї країни М. Лаар сказав, що на початку наступного року має бути прийнято закон, згідно з яким це ремесло стане цілком законним.

На думку естонського прем'єра, узаконення такого роду діяльності допоможе контролювати поширення СНІДу, а також дасть додаткові кошти державному бюджету.

— Ми не збираємося заплющувати очі й удавати, ніби нічого не помічаємо. Ми маємо намір контролювати таке підприємництво і тому повинні його легалізувати, — підкреслив М.Лаар.

Від моменту відновлення незалежності в Естонії з'явилося багато пікантних місць відпочинку та розваг. Газети цієї країни переповнені оголошеннями про надання сексуслуг. За даними Держстатистичного управління країни, в 1992 році цей вид підприємництва приніс власникам публічних закладів прибуток майже в 13 мільйонів крон, або 1 мільйон доларів.

Дехто з естонських парламентаріїв висловлює побоювання, що з легалізацією проституції зросте потік до країни туристів — любителів секс-утіх. І проституція набуде неконтрольованих форм. Один з депутатів навіть заявив, що Естонія, прийнявши цей закон, стане «Бангкоком північних країн».

Один з проектів, поданих на розгляд уряду, передбачає, що повії зобов'язані мати довідку про стан здоров'я, а також працювати в легальних будинках розпусти. В Латвії також думають про введення такого закону. А ось у католицькій Литві про це поки що не йдеться.

Надія ДОРОНІНА.

Контакти

ІНТЕРЕС ДО ЧЕЗ ЗРОСТАЄ

У Софії відбулося засідання держав—учасниць Чорноморської економічної зони (ЧЕЗ) на рівні міністрів закордонних справ. «Зустріч була дуже плідна, — сказав для «Голосу України» голова української делегації заступник міністра закордонних справ України Олександр Макаренко. — Вона ніби підбиває підсумок всього того, що зроблено протягом року». А зроблено чимало, зокрема в організаційному плані. ЧЕЗ — це вже не ідея, а конкретна міжнародна структура, яка налічує 11 країн і до якої хотіли б приєднатися Польща, Туніс, Ізраїль, Словаччина та Єгипет. На зустрічі в Софії були представники ООН, Європейського співтовариства, Європейського банку.

«Гадаю, — звернувся до учасників Президент Болгарії Желю Желев, — що вже наступного року ми перейдемо до активних бізнес-контактів, зосередимо зусилля на кількох пріоритетних напрямках». Зокрема для України такими є транспорт, торгівля, екологія й банки в Чорноморському регіоні. До речі, в Софії обговорювалося й питання штаб-квартири Чорноморського банку. Претендентів троє — Стамбул, Софія та Салоніки. Як стало відомо журналістам, саме тут постали деякі суперечності. Здається, найбільше шансів мають Салоніки.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Софія.

Коментар «Голосу України»

Кремлівський туман

Звернення російських конструкторів, учених та фахівців Мінатому до громадян і урядів держав світу, без сумніву, побачило світ після вказівки з Кремля. Мета — залякати світ вибухонебезпечним станом українських ядерних зарядів. Але за патетикою й демагогією авторів звернення приховано облуду брехню, розраховану на профанів. У зверненні наголошено, що небезпека полягає у «відсутності систематичного технічного обслуговування», «невчасній заміні складових частин», «проведенні не передбачених документацією ремонтних робіт». Але за всім цим мають стежити і все це виконувати разом з нашими фахівцями... російські спеціалісти. Так, так, саме російські. Згідно з міждержавною угодою про регламентне й ремонтне обслуговування міжконтинентальних балістичних ракет (МБР), розміщених на території України. І, як зазначив на останній прес-конференції з нагоди ратифікації Верховною Радою Договору СТАРТ-1 віце-прем'єр України В. Шмаров, угоду цю нині виконують, і для стурбованості за стан МБР немає підстав.

Лукавлять російські вчені і тоді, коли пишуть у зверненні таке: «Деякі політики вводять громадськість в оману, заявляючи, що ядерні боєприпаси можуть бути розібрані в Україні». Жоден політик України у жодній заяві нічого такого не казав. Навпаки, той же Валерій Шмаров на тій же прес-конференції сказав, що боєзаряди можуть бути розібрані лише на заводах-виробниках, тобто в Росії.

Отже, у зверненні російських конструкторів і вчених грішне змішане з праведним. Бажаючи якомога скоріше услід за оперативно-тактичною ядерною зброєю отримати й наші МБР, розпочати розпродувати на Захід компоненти ядерної зброї, а отже, й мати нові мільярди доларів, автори звернення за командою з Кремля напускають туману.

Експрес-інформація

Зарубіжні мас медіа помиляються

Посол України у США Олег Білорус заявив у Вашингтоні про те, що позицію нашої держави у питаннях ядерної зброї перекручують західні засоби масової інформації. Тамтешня преса, на думку українського дипломата, сприяє формуванню негативного образу України, бо її позиція ґрунтується на упередженому ставленні і концепціях часів «холодної» війни. Посол зазначив: хоча Україна поки що й не виконала взятих обіцянок щодо ядерної зброї, її не слід розглядати як кандидата в ядерні держави.

Грузія приєдналася до СНД

Е.Шеварднадзе прийняв у Тбілісі делегацію на чолі з виконавчим секретарем СНД І.Коротченею. Після бесіди Е.Шеварднадзе та І.Коротченя підписали Алма-атинську декларацію, Протокол до угоди про створення СНД, Угоду про приєднання Грузії до Договору про створення економічного союзу і Договору про колективну безпеку, а також рішення Ради глав держав СНД про підписання статуту СНД. Грузинська сторона висловила готовність взяти участь у нараді глав держав — членів СНД, яка відбудеться 23—24 грудня у Ашгабаті.

Спільну політичну декларацію

про партнерство і співробітництво Російської Федерації з Європейським Союзом підписано під час візиту Б.Єльцина до Брюсселя. У документі окреслені основні напрями майбутнього політичного діалогу, торгово-економічного, наукового і культурного співробітництва Росії і ЄС. Ці принципи покладено в основу найскорішого завершення роботи над угодою про партнерство і співробітництво.

Єльцин звернувся до росіян

напередодні виборів до Федеральних зборів і всенародного голосування з проекту Конституції РФ.

У промові Президент Росії закликав співвітчизників проголосувати за нову Конституцію.

Щодо виборів до Федеральних зборів Президент Б.Єльцин заявив, що він готовий до конструктивного діалогу з усіма політичними силами, обраними до нового органу.

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

"ЯК Я ЛЮБЛЮ ЖИТТЯ – ВИ Й НЕ УЯВЛЯЄТЕ"

Про Миколу Хвильового

Істинно: Хвильовий. Сам хвилюється і нас усіх хвилює, п'янить і непокоїть, дратує, знесилює і полонить. Аскет і фанатик, жорстокий до себе і до інших, хворобливо вразливий і гордий, недоторканий і суворий, а часом — ніжний і сором'язливий, химерний характерник, залюблений у слово, у форму «мрійник».

Володимир КОРЯК.

Я вірю, що нові критики і дослідники, які прийдуть тепер і поставлять по-новому проблему Хвильового, його доби і його теоретично-мистецьких поглядів, будуть, з одного боку, тими теоретиками й пропагандистами, яких з такою тугою виглядав і очікував М.Хвильовий ще за свого життя, а з другого, — будуть вони тим новим «спільним зусиллям», завдяки якому ми, як висловлювався Хвильовий, виведемо нашу «хохландію» на великий історичний тракт".

Григорій КОСТЮК.

Враження від статей Хвильового подібне до того, ніби в кімнаті, де було так душно, що важко дихати, відчинили вікна, й легені раптом відчули свіже повітря.

Микола ЗЕРОВ.

Мистецька стихія вільної фантазії, яка вихоплює з інших літератур яскраві жарини непогасного вогню творчості, зачудовується ними, буяє в «Арабесках» Миколи Хвильового. Їхня естетична магія дивовижна і непідвладна аналізові... В «Арабесках» він пізнав «радість бунту проти логіки». А бунтував повсякчасно. Проти традицій, які сковували творчу фантазію митця, проти ідеологічних нормативів і казенно-бюрократичних вказівок, як писати і про що писати, бунтував проти себе самого, проти сьогоднішнього Хвильового за майбутнього Хвильового.

Небагато є в світовій літературі таких творів трагічного звучання, як «Я (Романтика)», в яких з вражаючою художньою силою були б відтворені драматичне роздвоєння реальності та ідеалів, внутрішній конфлікт революціонера, який потрапляє у витворену революційними ідеями пастку. Як же так могло трапитися, роздумує Микола Хвильовий, що за тією святою метою, заради якої проливалася кров, творилося насильство, що та мета починає тьмяніти, набухати кров'ю невинних. Чому так сталося, що мати змушена притуляти до згасаючого серця свого блудного сина, який заплутався на трагічних дорогах революції, вичерпався морально, зневірився і в розпачі піднімає руку на свою матір Україну, котра породила його і котра прощає йому цей смертельний гріх?

Микола ЖУЛИНСЬКИЙ.

Ніжний і веселий, задиркуватий і смішний, потоптаний і незнищимий,самоіронічний і жартівливий, самопоїдаючий (бо «малорос») і всезнищувальний (бо «громадянин вільного інтернаціонального світу») — в ньому вся гама, вся розкутість молодої, незалежної ні від кого радянської республіки. Він дихає на повні груди, але відчуває, що груди її треба розширювати і випрямляти. Він весь належить ейфорії свободи і непідлеглості. Нічого не боїться. Нічого не цурається... Вірив на повну силу, тому такою великою ціною і заплатив за повноту віри. Інші так не вміли. Або не могли. Або не хотіли.

Іван ДРАЧ.

У той час, як західноєвропейський пролетаріат із захопленням дивиться на прапор, що повіває над Москвою, український комуніст Хвильовий не має нічого іншого сказати на користь «Москви», як тільки закликати українських діячів тікати якомога швидше геть від Москви.

Йосиф СТАЛІН.

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Народився Микола Григорович Фітільов (справжнє прізвище письменника) 13 грудня 1893 року в селищі Тростянець на Харківщині (тепер Сумської області). Вчився у початковій школі, у Богодухівській гімназії. В окопах першої світової війни усталюються його демократичні, частково й більшовицькі симпатії.

З перших літературних кроків він входить у харківське письменницьке коло, яке формувалося навколо редагованої Василем Елланом-Блакитним газети «Вісті ВУЦВК». 1921 року з'являються окремим виданням його поема «В електричний вік» та збірка поезій «Молодість». У 1923 році було створено спілку пролетарських письменників «Гарт», і Хвильовий — один з її бойових членів, а пізніше стає одним з ініціаторів створення ВАПЛІТЕ. Критика одразу ж зарахувала молодого поета до пролетарських митців.

Та все ж невдовзі поетичний дебют автора стає лише епізодом його літературної біографії. Творчий дар Хвильового — це дар прозаїка. Важко гадати, як розвивався б могутній талант письменника за нормальних умов. Як романіст він не дожив до віку творчої зрілості. Хоча й тут є кілька видатних спроб. До кращих творів у цьому плані можна віднести «Повість про санаторійну зону», частково відомі «Вальдшнепи», а також початок роману «Іраїда».

У цей час Хвильовий опиняється в епіцентрі політичних подій. У своїй творчості він відстоює позицію національного відродження. Але ця ідея суперечить офіційній партійній ідеології. Роман «Вальдшнепи» піддається винищувальній критиці. Шосте число журналу «Вапліте», де вміщено другу частину роману, конфісковано. Повного тексту «Вальдшнепів» досі не пощастило відшукати.

Упродовж 1929—1931 рр., аж поки не був остаточно позбавлений можливості друкуватися, письменник публікує кілька блискучих сатиричних творів. Тут він підноситься до широких узагальнень, викриваючи потворні явища дійсності.

Та хмари однієї з найстрашніших трагедій XX століття вже збиралися над Україною. Минала доба відносної свободи слова, тоталітарний режим вів наступ по всіх фронтах. Тепер він націлився на українську інтелігенцію. Один за одним почали зникати в застінках НКВС однодумці Хвильового. Він уже зрозумів усі жахливі помилки збочень у національній політиці. Усвідомлює також, що голод 33-го — свідомо організований більшовицькою партією. І говорить про це відкрито. А від нього вимагають каяття та самообпльовування. Письменника змушують зректися всіх своїх колишніх ідей.

Микола Григорович зважується на фатальний крок у своїй виснажливій боротьбі. 13 травня 1933 року він запросив до себе друзів — Куліша, Досвітнього, Єпіка, Йогансена, Дніпровського, Сенченка. І за якийсь час у робочому кабінеті письменника пролунав постріл. Залишилися передсмертні записки до друзів, до дочки.

Цей постріл став трагічною крапкою в історії українського відродження пореволюційних років. Проте все, здійснене його творцями, залишилося в українській культурі як одна з неперевершених її сторінок, як запорука майбутнього розквіту, про який палко мріяв бунтівник і романтик Микола Хвильовий.

Віра АГЄЄВА,
кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту літератури АН України.

З думок письменника

ЄВРОПА — це досвід багатьох віків... Це Європа грандіозної цивілізації. Ви питаєте, яка Європа? Беріть, яку хочете: «минулу-сучасну, буржуазну-пролетарську, вічну-мінливу»... Психологічна Європа, що на неї ми мусимо орієнтуватися... виведе наше молоде мистецтво на великий і радісний тракт до світової мети.

МИ маємо більше тенденцій на позадництво, за це говорить вся історія нашої нації. Це ж класична країна... культурного епігонізму. Це — класична країна рабської психології.

ВІД Котляревського, Гулака, Метлинського через «братчиків» до нашого часу включно українська інтелігенція, за винятком кількох бунтарів, страждала і страждає на культурне позадництво. Без російського диригента наш культурник не мислить себе. Які вимоги нашої доби?.. Перед нами, як перед молодою нацією, ця доба ставить таке завдання: утворювати за всяку ціну нове і справжнє мистецтво.

РОЗВ'ЯЗУЮЧИ проблему ідеологічної організації літературних сил, ми знову викидаємо бойове гасло: «Дайош пролетаріят!» Ми в цьому питанні безкомпромісні. Ми «требуем» (по-українськи — «вимагаємо») серйозно поставитись кому це слід до української пролетаріату... Ми говоримо про російського міщанина, якому в печінках сидить оця українізація, який мріє про «вольний город Одесу», який «із скрежетом зубовим» вивчає цей «собачий язык», який кричить в Москву: «Гвалт! Рятуйте, хто в Бога віруе!»

ІЩЕ «Дайош» інтелігенцію. Протиставляти (інтелігенцію) пролетаріатові, значить — пробачте за різкість — показати свою архібезграмотність... Навкруги тайга азіятської хохляндії, темна «малоросійська» ніч...Одну частину інтелігенції ми хочемо завоювати, а другій дати нашу ідеологічну «точку опертя». Перша це та, що ми її називаємо молодою українською інтелігенцію, друга — це та, що ми її називаємо пролетарською (робітничо-селянською). Взявши за соціальну базу здерусифіковане робітництво, вони й розв'яжуть велику проблему ... Справа не в масі, а в негайній дерусифікації пролетаріату... Справа в тому, щоб запалити нашу інтелігенцію огнем безсмертної ідеї визволення людськости, убити в ній дрібнобуржуазний скепсис... щоб виховати в ній залізну волю й повернути їй загублену в віках віру в прекрасне далеке майбутнє.

УКРАЇНСЬКА дійсність складніша за російську, перед нами стоять інші завдання, тому що ми молодий клас молодої нації, тому що ми молода література, яка ще не мала своїх Львов Толстих і яка мусить їх мати, яка не на закаті, а на відродженні.

ОТЖЕ оскільки наша література стає, нарешті, на свій власний шлях розвитку, остільки перед нами стоїть таке питання: на яку із світових літератур вона мусить взяти курс. У всякому разі, не на російську. Це рішуче і без всяких застережень. Від російської літератури, від її стилів українська поезія мусить якомога швидше тікати... Справа в тому, що російська література тяжить над нами в віках, як господар становища, який привчив нашу психіку до рабського наслідування. Наша орієнтація — на західно-європейське мистецтво, на його стиль, на його прийоми.

Без коментаря

«... Йому завжди допомагали виплутатись із тенет старих помилок і старого оточення й піти вперед... Вказівки Лазаря Мойсейовича Кагановича про дбайливе ставлення до товариша Хвильового, талант якого товариш Каганович завжди цінував... все це факти, що яскраво свідчать про створення всіх умов для продуктивної творчої праці... не лише Хвильовому, а всім нашим літературним кадрам...»

(«Літературна газета», 27.05.1933).

Передсмертна записка друзям

Арешт Ялового — це розстріл цілої Генерації... За що? За те, що ми були найкращими комуністами? Нічого не розумію. За Генерацію Ялового відповідаю перш за все я, Микола Хвильовий. «Отже», як говорить Семенко... ясно.
Сьогодні прекрасний сонячний день.
Як я люблю життя — ви й не уявляєте.
Сьогодні 13. Пам'ятаєте, як я був закоханий в це число?
Страшенно боляче. Хай живе комунізм.
Хай живе соціалістичне будівництво.
Хай живе комуністична партія.

P.S. Все, в тому числі й авторські права, передаю Любові Уманцевій. Дуже прошу товаришів допомогти їй й моїй матері.

Микола ХВИЛЬОВИЙ.

13.V.1933 р.

Похорон Миколи Хвильового. Знімок публікується вперше.

Матеріали про Миколу Хвильового люб'язно надав директор видавництва «Смолоскип» Осип Зінкевич.

Щодня радіти і страждати

Тонкою ниткою Аріадни, яка виводила душу кожного народу — чи то іспанського, чи то італійського, чи то українського — до мистецьких висот, яка плекала високу любов до жінки, до рідної землі, до батьківщини, назвала симпатична панянка романс. І для того, щоб ця думка прозвучала переконливіше, сама заспівала «За білим роялем» Геннадія Володька. Таким чином актриса театру і кіно Лариса Недін, а в даному разі і ведуча, разом зі своїм колегою Володимиром Нечипоренком запросила на сцену кіноконцертного залу у Славутичі більш і менш відомих виконавців. Так минулого вівторка розпочався перший міжнародний телевізійний фестиваль «Романси Славутича», який зібрав молодих прихильників цього завжди популярного жанру з усієї України та з-за її меж. Правда, на урочистому відкритті виступили тільки три виконавці, які братимуть участь у конкурсній програмі: Людмила Бойченко зі Славутича, Людмила Штепан із Праги і вже згадувана Лариса Недін з Києва. А на фестивальній сцені ми побачили Володимира Торця і Таїсію Повалій, Олександра Барикіна і Павла Зіброва, Олексу Бересту і Миколу Свидюка, дует «Ліза й Олександр» і циганський ансамбль «Романс» під керівництвом Ігоря Крикунова... Тепло вітали глядачі і Ст. Галябарду, фірма якого «Студія пана Степана» є продюсером цього мистецького свята. До речі, того вечора прозвучало кілька добре відомих нам пісень, написаних на слова пана Степана. А «Стрілецький романс», прем'єра якого відбулася на відкритті фестивалю, у виконанні Павла Зіброва (він, до речі, є автором музики), буквально вражає трагізмом, глибиною почуттів, пісенною пластикою. Такі пісні, без перебільшення, стануть народними.

Того грудневого вечора допізна у Славутичі вирувало пісенне свято, генеральним спонсором якого виступило виробниче об'єднання «Чорнобильська АЕС». А наступного дня вийшли на сцену всі молоді виконавці, і вже цього тижня стане відомим переможець фестивалю «Романси Славутича».

Отже, будемо страждати і радіти. І, звичайно, слухати романс.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

РОЖДЕСТВЕНСКИЙ ПОДАРОК ОТ "МАЗДЫ" ЯПОНСКИЙ АВТОМОБИЛЬ ПО ЦЕНЕ "ЖИГУЛЕЙ"

Всего лишь месяц Вы можете приобрести автомобиль мирового класса Mazda — со скидкой 20% ! Сэкономьте свои 3000 долларов!

Департамент "МАЗДА" МТУ и его дилеры в Украине предлагают 8 различных модификаций автомобилей "МАЗДА" производства 1993 года.Все автомобили обеспечены фирменным сервисом и гарантией.Цена базовой модели "МАЗДА 323",включая таможенную пошлину, 12 990 долларов США. Через три дня после оплаты Вы получите свой автомобиль к Рождеству. УДАЧИ ВАМ!

Наши телефоны:

в Киеве: (044) 550-02-03; 553-28-26
в Днепропетровске: (0562) 76-40-58; 65-04-44
в Донецке: (0622) 61-27-21; 90-34-51
в Луганске: (0642) 54-15-46; 55-37-35
в Одессе: (0482) 21-76-51
в Харькове: (0572) 22-61-35

- кредитование под депозит клиента (0132) 325238
- наличная валюта за безналичную 325220
- кодирование счета 326075
- доставка наличной валюты клиенту 331541
- покупка-продажа валюты за карбованцы 601250
- ведение валютных операций по всему миру 325208
- представление финансовых интересов в Балтии 331970
- финансовые операции в России 321341

paRex BANK
Рига

Телекс 161207 PAREX SU,
факс/авт. (0132) 215201
телетайп 161493 BNK

МЫ БЛИЖЕ ЧЕМ ШВЕЙЦАРИЯ!

Проектно-виробниче колективне підприємство надлегкої сільськогосподарської авіації

«ОБРІЙ»

ПРОПОНУЄ:

1. Двомісний мотодельтаплан «ГОРИЗОНТ-М2» з двигуном «РМЗ-640 Буран».
2. Сільськогосподарський мотодельтаплан «ГОРИЗОНТ-М2 СХ» з двигуном «РОТАХ-503» та навісним дрібнокрапельним обприскувачем для авіаційно-хімічної обробки сільськогосподарських культур «Г-2». Одержав сертифікат Всеросійського об'єднання «Застосування авіації в народному господарстві» (НПО ПАНХ), м.Краснодар. Швидкість польоту на хімроботах — 70 км/год., витрати пального - 8 л/год. Місткість хімбаку — 100л. Забезпечується високоякісне розпилення завширшки 20 м. Розмір крапель 250—350 мк. Регулюється норма внесення препаратів від 3,5 до 25 л/га. Продуктивність на хімроботах — від 30 до 100 га за годину.
3. Багатоцільовий двомісний надлегкий літак «ГОРИЗОНТ-СЛ2» з кабіною закритого типу і двигуном «РОТАХ-582». Розроблений за участю українсько-шведського СП «Фістаг-Вікторія», м.Краматорськ.
4. Навісний дрібнокрапельний обприскувач «Г-2» для авіахімробіт.

Вироби підприємства «ОБРІЙ» надійні, економічні, легко збираються і розбираються.

Київ, 252180, вул.Виборзька, 99, «ОБРІЙ». Тел. (044) 466-11-18.

Украинско - американское совместное предприятие «Металлург»

продолжает оптовые закупки по импорту и поставку за национальную валюту — карбованцы — кассовых аппаратов для торговых предприятий, изготовленных ведущими фирмами мира.

Сегодня предлагаются со склада в Донецке кассовые аппараты «Fujitsu» (Япония) G — 1400 и G — 2220. Все их технические характеристики соответствуют потребностям торговых предприятий Украины.

Гарантия аппаратов — 6 месяцев, техническое обслуживание — в течение всего срока эксплуатации (за отдельную плату) осуществляет предприятие «Интеркомпьютер».

Форма оплаты — любая. В связи с инфляцией цены в карбованцах корректируются еженедельно. Оптовым покупателям предоставляется скидка.

С кассовыми аппаратами «Fujitsu» можно ознакомиться в демонстрационных залах СП «Металлург» и «Интеркомпьютер».

СП «Металлург» 340062, г. Донецк, ул. Ткаченко, 125. Телефоны: (0622) 61-99-45, 66-70-83, факс 66-70-83. Телекс 115704 YOSK.

«Интеркомпьютер»: 340000, г. Донецк, ул. Артема, 95. Телефоны: (0622) 99-20-55, 93-37-99, 35-20-46, факс 92-21-85.

Акціонерне товариство "АС" пропонує:

екскаватори ЕО-2629 на базі ПМЗ-6
екскаватори ЕО-2625 на базі МТЗ-82
літаки Як-18Т з повним ресурсом

ІНІЦІАЛ

м. Бородянка
Тел./факс (04477) 5-17-67

Сбыт. Сервис. Гарантия. Пишущие машинки «Ятрань».

Цены! — Ну, очень смешные. Тел.: 271-19-14, 271-17-62.

Акредитація журналістів на з'їзд юристів України, що відбудеться 17 грудня ц.р. у Києві, проводиться за адресою:

**252025, Київ,
вул. Велика Житомирська, 15,
кімната 3.
Телефон: 212-32-50**

Виконком республіканської ради Спілки юристів України.

Туристсько-екскурсійна фірма

«Київтур»

**Київ - 252034, вул. Володимирська, 47
а/с 369/9, тел. 229-31-15, 229-48-64, 221-14-30, 221-14-20. Факс (044) 224-95-89. Телефакс 631235 ТУРІН**

Фірма «Київтур» пропонує маршрути:
Кожної п'ятниці поїздом:
Київ — Мінськ — Київ
Київ — Москва — Київ
Київ — Варшава — Київ
Поїздом — автобусом до Чехії, Словаччини, Голландії
Літаком з Києва до Об'єднаних Арабських Еміратів (5—6 днів), Греції (7 днів), Єгипту (5—7 днів), Італії (7 днів), Китаю (7 днів), Франції (5 днів), Таїланду (7 днів), Австралії (7 днів), на Канарські острови (7 днів) та інші захоплюючі маршрути.

Фірма «Київтур» допоможе Вам відкрити туристські візи. Пропонуємо в зимовий період відпочинок у Болгарії, на Закарпатті, а також зустріти Новий рік у готелі «Ялта». Фірма «Київтур» організує прийом дитячих туристських груп у Києві на період канікул з відвіданням Новорічної ялинки. Направляємо дитячі тургрупи до Кракова (Польща), Жиліно (Словаччина).

СП "FANTAL" ПРЕДЛАГАЕТ

БЕНЗОВОЗЫ КРАЗ - 25 м³

КОМПЛЕКТНЫЕ АЗС ОСНАЩЕННЫЕ ИМПОРТНОЙ СИСТЕМОЙ РАСЧЕТА КРЕДИТНЫМИ КАРТОЧКАМИ

Тел/Факс круглосуточно в Киеве (044) 277 3091 (044) 245 9252

Жарт номера

Оголошення: «Міняю дар божий на яєшню».

Микола ЛЕВИЦЬКИЙ. Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Монологи

ПРОМЕТЕЇ

Крадуть. Крадуть безбожно. Віруючі і невіруючі, члени і безпартійні. Усі, хто може, перепродують крадене. У вільний від крадіжок час лають Президента, Верховну Раду і уряд. За те, що нема порядку. В їхній уяві порядок — це коли він краде, а решта — ні.

— Що ж це ви, такі - сякі, розкрадаєте народне добро?!

— А я — хто?! Не народ?! І я не краду. Я беру своє. Зараз не беруть тільки ледарі і зсунуті. По фазі. До того ж я беру в робочий час і стільки, скільки донесу. А крадуть, чоловіче, тоннами, цистернами, вагонами. Ці-ло-до-бо-во. Ото крадії!

Той, що краде тоннами, цистернами і вагонами, відмахується:

— Історію треба знати. Хто першим почав красти? Прометей. Вкрав на Олімпі вогонь. А він — титан! Ми — хто? Ми — люди маленькі. Як начальство, так і ми.

— Але ж Прометей зробив це для людей.

— А я для кого? Для себе? Он яка сім'я у мене! А скільки родичів! Знаєш? Я не Прометей, щоб ощасливити усе людство, та що у моїх силах — роблю.

Іду до Прометея. Туди, де він прикутий. На Кавказ.

Прибув вчасно. Орел якраз не довбав печінку титана: була перерва на обід.

— Що ж це виходить, Прометею? Усі крадуть, а кажуть, що винен — ти.

— Знаю. Тому й караюся, — відповів титан. — Думаєш боги покарали мене за те, що вкрав вогонь? Ні. За те, що навчив цього ремесла людей. Ех, якби я знав... Тепер уже пізно... Буду мучитися, допоки не перестануть красти.

То що? Може, пожаліємо Прометея? Як він колись пожалів нас.

Анатолій ДЯДЮН.

Київська область

Побутове

КВИТОК

— Мені одного квитка до Жмеринки.

— До якої Жмеринки?

— Як це до якої — до станції Жмеринка! Ми там з бабкою живемо. Поросятко тримаєм, гусей, курей, двох кізочок...

— Але ж це не залізнична каса, а театральна!

— То, що квитків нема?

— Нема!

— Дочко, у мене так болять ноги, мені вже 72 роки, ревматизм замучив, зваж на старого, дай одного квитка до Жмеринки!

— Дідуню, ви при своєму розумі?

— Не сердся, доню! Зараз моя старенька виглядає, хвилюється — де я пропав, а я тут стою, а ти не хочеш дати мені лише одного квитка! Якщо я не приїду вчасно, вона мені таке влаштує! Чесно нема квитків?

— Слово честі, дідуню!

— А он то — що у тебе, що ти від мене ховаєш?

— Це квитки на «Жизель», на балет.

— Ось і дай мені одного квиточка, поїду до Жмеринки!

— О, Господи, та як же ви поїдете до Жмеринки, якщо це квиток в оперний театр, а не на потяг?!

— Дуже просто! Я торік їхав з квитком до лазні, провідниця у вагоні, така ж славна, як ти, довго сперечалася і нічого... доїхав!

— Ну, діду, з вами з нудьги не помреш! Гаразд, якщо хочете — давайте гроші!

— Даю мила, даю красива. Та дивись-но, квитка мені дай якнайкращого, щоб місце було хороше!

Олександр ПЕРЛЮК.

Кіровоград.

З колекції курінного

«Я вважаю рішення районної інспекції Держстраху про відмову мені у виплаті страхового відшкодування неправильним, так як у ліквідації пожежі винна пожежна команда».

(Зі скарги)

«Пропрацювавши з квітня до травня, я була звільнена з роботи у вигляді арешту».

(З пояснювальної записки)

«Маються у продажу настільні ігри і вмілі руки».

(Оголошення у магазині)

«Чайна не працюватиме три дні. Захворіло праве вухо».

(Оголошення)

«У будинку номер чотири здаються квартиранти».

(Об'ява).

Надіслав Михайло БІЛОКРИНИЦЬКИЙ.

Всьо чотко!

БЛАЗЕНЬ

ПІСЛЯ запального гопака завісу опустили і знову підняли. На концертній сцені чомусь з'явилася трибуна. Заінтригована публіка принишкла. Цієї миті з-під трибуни вигулькнув чолов'яга з до болю знайомими лисиною, вусами та борідкою.

Геволюция, о котогой говогили большевики... — розпочав він, мобілізуюче простягнувши ліву руку, та враз байдуже махнув нею і розчаровано додав: — А впгочем, это сегодня уже не модно, не модно, товагищи!

Чоловік пірнув під трибуну і з'явився з буйною сивою чуприною та штучним носом-сарделькою, товстою, як за часів недорозвиненого соціалізму.

Я скорее лягу на рельсы, — гучно й нахабно виголосив він, — чем допущу ухудшения жизни народа из-за либерализации цен.

Зал стримано регоче — чи то від сказаного, чи розвеселила згадка про апетитні сардельки. А спритник на сцені вже встиг змінити маску на лисину з чудернацькою, немов географічна карта Америки, плямою.

Процесс пошел, пошел, пошел!.. — Комік удавно гірко зітхнув і додав патетично: — И куда бы он, процесс, нас не завел, я навсегда останусь верным социалистическому выбору!

Цього разу старання артиста було оцінено по справжньому, і залом прокотилася хвиля веселого гомону. А тим часом відбулося нове перевтілення, і на глядачів уже сумирно й лагідно дивився знайомий персонаж з довгими козацькими вусами.

Україна, — мовив оратор щиро, по-батьківськи, — найбагатіша у світі держава. Якби все геть чисто не вивозили до Росії, ми зажили б, як у раю.

Зал вибухнув сміхом.

Тисячі західних бізнесменів уже чекають у черзі, — бадьоро лунало з трибуни. — На право інвестиції у нашу економіку.

Регіт могутньо загримів під склепінням.

Україна годуватиме півсвіту! — потонуло у шарварку. Чоловік щез, а з-під трибуни почулося єхидне: — Може, і Канаду нагодуєте, пане? Я виключаю вашого мікрохвона.

Коли веселий гамір вгамувався, на сцені залишився чоловік з бровами, котрі засвідчували його особу краще, ніж паспорт. Бровастий виконав знамениту вправу щелепами і всесвітньовідомим баритоном вирік: — Советский народ знает: там где партия, там успех, где коммунисты — там победа!

У-у-у!.. — у захваті загули присутні. Чоловік артистично вклонився, а коли підвів голову, то отих бровів як і не було. Мужньому обличчю пасувала сивина, ретельно зачісана назад, а груди прикрашала Зірка Героя.

Мы должны решительно бороться, — пробубнів він з типово українською вимовою, — с любыми проявлениями украинского буржуазного национализма.

Веселий гамір залунав глузливо. Тим часом промовець енергійно трусонув головою, і від того замість зірки заблищав тризуб.

Мене скрізь питають, — прозвучало трохи зарозуміле і повчальне, — що робити з отими рублями, котрі тепер вийшли з обігу в Україні? Що я вам можу порадити, панове? Покладіть ваші заощадження на книжку, там не пропадуть!

Регіт вибухнув, немов грім небесний. Народ плакав, сміявся, гиокав, хрюкав. Мій старенький сусіда, здригаючись усім тілом, крізь сльози промовляв:

Блазень! Їй-Богу, блазень, трясця його матері!..

Аудиторія, шаленіючи, вимагала виконати ще щось на біс. Улюбленець публіки в розкішній кучерявій перуці і в не менш розкішній наймоднішій краватці проникливо і сердечно заговорив:

Ви що хотіли, люди добрі, щоб і воля була, і добробут?! Е ні, так не буває — щось одне!

Зал ще більше розшалівся, а на мого сусіда напала гикавка. А «блазень» знову обернувся на сивого із зіркою на грудях.

Как работаем, так и живем, товарищи, — прорік філософ, — работать надо лучше!

У мить замість зірки засвітився тризуб.

Аби краще жити, — м'яко пролунало батьківське повчальне, — треба більше працювати!

І замиготіло: «Лучше работать — больше працювати...» І все оте ніби у прискореному кіно.

Схаменіться, діду! — закричав я йому в саме вухо. Вас обікрали, а ви радієте! Ні, дорогий ви мій, блазні — то ми з вами, а не отой юродивий на сцені.

Дід на мить припинив хрюкати, і тінь розуму промайнула на його обличчі. Але тільки на мить. Старий смачно висякався у носовик і блаженно промовив: — А таки блазень! Їй-Богу, блазень, трясця його матері!

Юрій БОЛЬШАК.

Мал. Олега СМАЛЯ.

Почуте мимохідь

Щоб не плакало

Молода мати — чоловікові:

— В мене вже сил нема — мале все плаче і плаче. Може, мені, що-небудь заспівати йому?

— Може й так. Але ти спочатку спробуй з ним домовитися по-доброму.

Господар

Зустрілися двоє дачників.

— Ти знаєш, Гнате, у нашого сусіда можна посправжньому навчитися господарювати на землі. Він кожного ранку садить картоплю, а надвечір обов'язково викопує.

— Для чого?

— А щоб поночі не вкрали.

Малий ще

До середньої групи дитячого садка привели новенького хлопчика. До нього підійшов Тарас і питає:

— Гей, чуєш, як тебе звати?

— Богданом.

— А скільки тобі локів?

— Мабуть, чотили.

— А до дівчат тягне?

— Ні-а.

— Тоді тобі не чотили, а тли...

Записав Анатолій ШЕЛУДЯК.

Сумська область.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУЩКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

♦ Рукописів не повертаємо.

♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311236.

газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».